

Торговельно-економічне співробітництво між Україною та Чорногорією (інформаційна довідка)

Між Україною та Чорногорією діє 9 угод в економічній сфері, які створюють сприятливі умови для активізації двосторонніх торговельно-економічних відносин: Угода між Урядом України і Союзним Урядом Союзної Республіки Югославія про торгівлю та економічне співробітництво (01.08.1995); Договір між Кабінетом Міністрів України та Союзним Урядом Союзної Республіки Югославія про уникнення подвійного оподаткування стосовно податків на доходи і капітал (22.03.2001); Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Чорногорії про взаємну допомогу у митних справах (17.06.2009); Угода про співробітництво між Федерацією роботодавців України та Федерацією роботодавців Чорногорії (16.10.2010); Угода про співробітництво між ТПП України та ТПП Чорногорії (19.10.2010); Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Чорногорії про авіаційне сполучення (09.12.2011); Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Чорногорії про співробітництво в галузі туризму (09.12.2011); Угода між Україною та Чорногорією про вільну торгівлю (18.11.2011).

У 2018 році загальний товарообіг (товари+послуги) склав 15,6 млн. дол. США (- 25% у порівнянні з 2017 р.), з них експорт – 8 млн. дол. США (-10 %), імпорт – 7,6 млн. дол. США (+100%). Позитивне сальдо – 0,4 млн. дол. США.

Обсяг торгівлі товарами у 2018 р. – 7,6 млн. дол. США, з них – експорт – 7 млн. дол. США (-21 % у порівнянні з 2017 р.), імпорт – 0,6 млн. дол. США (-82%). Позитивне сальдо – 6,4 млн. дол. США.

Обсяг торгівлі послугами у 2018 році - 8,1 млн. дол. США, з них експорт – 1,1 млн. дол. США (19,9% у порівнянні з 2017 р.), імпорт – 7 млн. дол. США (- 3 %). Негативне сальдо – 5,9 млн. дол. США.

Основні статті експорту товарів за 2018 р. склали м'ясо та їстівні субпродукти, що становить 43% загального обсягу, їстівні плоди та горіхи (20%), меблі (10 %), електричні машини (9,2%), реактори ядерні, котли, машини (5,4%), овочі (2,4%), парасольки (2,1%), цукор і кондитерські вироби з цукру (1,8%), пластмаси, полімерні матеріали (1,6%), деревина і вироби з деревини (1,4%), органічні хімічні сполуки (1,1%).

Основна стаття експорту послуг за 2018 рік - транспортні послуги (87%).

У 2018 р. Україна імпортувала з Чорногорії фармацевтичну продукцію, порох і вибухові речовини. У імпорті послуг переважали послуги, пов'язані з подорожами.

Загальний товарообіг товарами і послугами у першому кварталі 2019 року склав 3,17 млн. дол. США (+6% у порівнянні з аналогічним періодом 2018 р.), з них експорт – 2,89 млн. дол. США (+12%), імпорт – 0,28 млн. дол. США (-31%). Позитивне сальдо – 2,27 млн. дол. США (+4%).

Експорт послуг за перший квартал 2019 р. склав 0,52 млн. дол. США. Імпорт послуг склав 0,18 млн. дол. США (-11,5% у порівнянні з 2018 р.).

Експорт товарів за перший квартал 2019 р. - 2,37 млн. дол. США (-8,5% у порівнянні з аналогічним періодом 2018 р.). Імпорт товарів склав 0,10 млн. дол. США (-55,3%).

До чинників, які негативно впливають на розвиток торгівлі між Україною та Чорногорією слід віднести: відсутність прямого авіасполучення між Україною та Чорногорією; недооцінка українським бізнесом потенційних можливостей ринку Чорногорії для українських товарів; неучасть українських підприємств у виставках в країні.

До позитивних чинників відносяться: розвинута договірно-правова база торговельно-економічних відносин між двома країнами; членство Чорногорії у міжнародних і регіональних економічних форматах, зокрема СЕФТА, з 2010 р. діє Угода про асоціацію та стабілізацію між Чорногорією та ЄС, яка також включає зону вільної торгівлі тощо. Варто також враховувати той факт, що Чорногорія вважається наступним потенційним членом ЄС.

Зважаючи на особливості Чорногорії, зокрема малий обсяг ринку (населення 620 тис. осіб), перспективним вважається розвиток співпраці між представниками малого та середнього бізнесу, зокрема в аграрному секторі. Вважається актуальним також відновлення роботи українсько-чорногорської робочої групи з питань туризму. Згаданий орган сформовано на підставі Угоди між КМУ та Урядом Чорногорії про співробітництво у галузі туризму від 2011 року.

Аналіз звернень чорногорських ділових кіл до Посольства свідчить про зацікавленість у нарощуванні імпорту українських меблів. Має перспективи чорногорський ринок продуктів харчування, зокрема і з урахуванням кількості іноземних туристів, потік яких щороку зростає.

Чорногорія щороку імпортує продукти харчування на суму понад 440 млн. євро, переважно з країн Західнобалканського регіону. Разом з тим, беручи до уваги конкурентоздатність української харчової промисловості, чорногорський ринок міг би бути цікавим українським експортерам у згаданій галузі.

Серед перспективних видів товарів можуть бути: енергетичне обладнання для потреб гідроенергетики та виробництва відновлюваних джерел енергії; транспортні засоби (автобуси); автомобільні крани; харчові продукти (зокрема – зерно та борошно, молоко та м'ясо); мінеральні продукти; фармацевтичні вироби; одяг та взуття тощо. Перспективні напрямки співробітництва: спільна реалізація інвестиційних проектів в енергетичній, будівельній та туристичній галузях, виробництві харчових продуктів, модернізації залізниці та її рухомого складу, розвиток дорожньої інфраструктури тощо.